

İSTİHDAMDA GERİLEME EKONOMİNİN DURGUNLUĞA GİRDİĞİNİ GÖSTERİYOR

Seyfettin Gürsel* ve Mehmet Alper Dinçer*

Yönetici özeti

Mevsimsel düzeltilmiş veriler, tarım dışı istihdam artışının üçüncü çeyrekte yerini gerilemeye bıraktığını ortaya koyuyor. GSYH ile daha yakından ilişkili olduğunu düşündüğümüz ücretlilerde ise artış temposu durma noktasına gelmiş bulunuyor. Bu gelişmeler tarım dışı büyümede önemli ölçüde yavaşlamaya işaret ediyor. 2008'in ikinci çeyreğindeki şiddetle yavaşlayan ve yüzde 2,3'e düşen tarım dışı büyümenin gerileme trendine devam edeceğini ve ekonominin dördüncü çeyrekte itibaren küçülmeye başlayarak durgunluğa girmesini bekliyoruz.

Tarım dışı istihdamda sınırlı artış gerilemeye dönüştü

Yıllık tarım dışı istihdamda üçüncü çeyrekte 310 binlik sınırlı bir artış var. Ancak mevsimsel düzeltme yöntemi kullanılarak yapılan hesaplamalar tarım dışı istihdamın 2008'in üçüncü çeyreğinde gerileme gösterdiğine işaret ediyor. Tarım dışı istihdamın 2008'in ilk yarısındaki sınırlı yükselişini devam ettiremediğini ve gerileme eğilimine girdiğini görüyoruz. Mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı istihdam 2008'in üçüncü çeyreğinde 40 bin kişi, oransal olarak da yüzde 0,3 gerilemiş bulunuyor.

Tarım dışı işsizlik zirve yaptı

Tarım dışı işsiz sayısı son bir yılda 210 bin kişi artmış bulunuyor. Mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı işsizliği yüzde 13,4 olarak tahmin ediyoruz. Buna göre mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı işsizlik oranı bir çeyrekte yüzde 12,6'dan yüzde 13,4'e zıplayarak 0,8 puan yükselmiş oluyor.

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, **betam** Direktörü, seyfettin.gursel@bahcesehir.edu.tr

* Alper Dinçer, **betam**, Araştırmacı, alper.dincer@bahcesehir.edu.tr

Ücretlilerde artış frene bastı

Ücretlilerin yıllık bazda 476 bin kişi yükseldiği gözlemleniyor. Mevsimsel düzeltilmiş seri, ücretli çalışanların 2008'in ilk çeyreğinde yüzde 1,8, ikinci çeyreğinde yüzde 1,2, üçüncü çeyreğinde ise ancak yüzde 0,6 arttığını ortaya koyuyor. Ücretli çalışanlarda istihdam artışı durma noktasına gelmiş görünüyor. Ücretli çalışanların işgücü piyasasındaki durumu ve tarım dışı GSYH arasındaki yakın ilişki büyüme için olumsuz bir görünüme işaret ediyor.

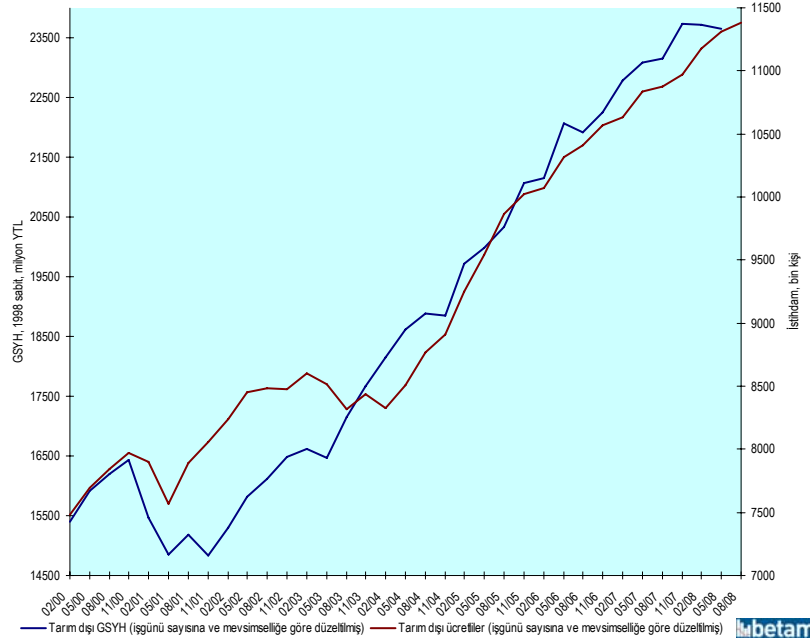
Ücretliler ve büyüme tahmini

betam, büyüme ve istihdam arasındaki ilişkiye odaklanarak tarım dışı istihdam ve ücretlilerin büyüme için önemli bir öncü göstergeler olup olmadığını takip ediyor.

Tahminlerimiz tarım dışı istihdam artışının üçüncü çeyrekte yerini gerilemeye bıraktığını ortaya koyuyor. GSYH ile daha yakından ilişkili olduğunu düşündüğümüz ücretlilerde ise artış temposu durma noktasına gelmiş bulunuyor. Bu gelişmeler tarım dışı büyümede önemli ölçüde yavaşlamaya işaret ediyor. 2008'in ikinci çeyreğindeki şiddetle yavaşlayan ve yüzde 2,3'e düşen tarım dışı büyümenin gerileme trendine devam edeceğini ve ekonominin dördüncü çeyrekte küçülmeye başlayarak durgunluğa girmesini bekliyoruz.

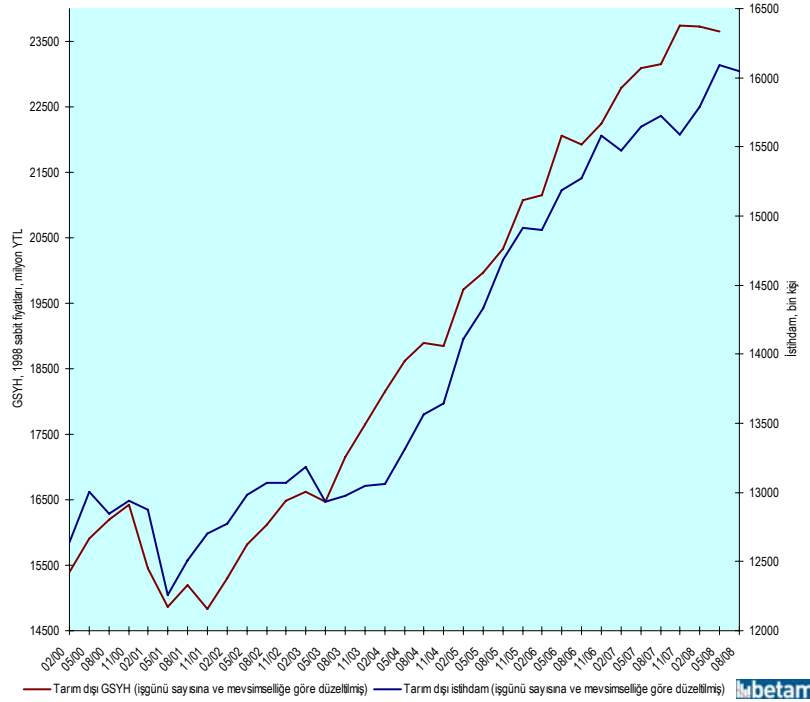
Mevsimsel düzeltmenin GSYH için 42, tarım dışı istihdam için 35 gözlem ile gerçekleştirildiğini hatırlatalım.¹ Veri kısıtı sebebiyle mevsimsel düzeltme yöntemiyle elde edilen bulgulara temkinli yaklaşmak gerekmektedir. Zaman serisi uzadıkça tahminlerdeki hata payının azalmasını beklemekteyiz. Bu süre içerisinde mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı istihdam, ücretliler ve GSYH arasındaki ilişkiyi dikkatle izlemeye devam edeceğiz.

Şekil 1: Tarım dışı ücretliler ve Tarım dışı GSYH (işgünü sayısı ve mevsimsel etkilerden arındırılmış, 2000-2008)



Kaynak: TÜİK ve betam

Şekil 2: Tarım dışı istihdam ve Tarım dışı GSYH (işgünü sayısı ve mevsimsel etkilerden arındırılmış, 2000-2008)



Kaynak: TÜİK ve betam

¹ Mevsimsel düzeltme ve işgücü serilerinin hesaplanması hakkında ayrıntılı bilgi için **Araştırma Notu 001: İşsizlik artıyor, işgücüne katılım düşüyor** başlıklı notumuza bakınız.